

Ciltsdarba attīstības perspektīva lopkopībā

Gita Jansone

Zemkopības ministrijas

Lauksaimniecības departamenta

Lopkopības un ciltsdarba nodaļas

vadītāja

Dzīvnieku audzēšanas regula I

- ▶ No 2018.gada 1.novembra Latvijai, tāpat kā citām ES dalībvalstīm, jāpiemēro Dzīvnieku audzēšanas regula

(Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 8.jūnija regula (ES) Nr.2016/1012 par zootehniskajiem un ģealoģiskajiem nosacījumiem dzīvnieku audzēšanai, tīršķirnes vaislas dzīvnieku, krustojuma vaislas cūku un to reproduktīvo produktu tirdzniecībai Savienībā un ievēšanai tajā, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 652/2014, Padomes Direktīvas 89/608/EEK un 90/425/EEK un atceļ konkrētus aktus dzīvnieku audzēšanas jomā ("Dzīvnieku audzēšanas regula"))

Dzīvnieku audzēšanas regula II

Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību atzīšana, programmu apstiprināšana

Vaislas dzīvnieku ierakstīšana ciltsgrāmatā un atzīšana vaislai

Snieguma pārbaude un ģenētiskā vērtēšana

Tirdzniecība ar vaislas dzīvniekiem un ievēšana ES

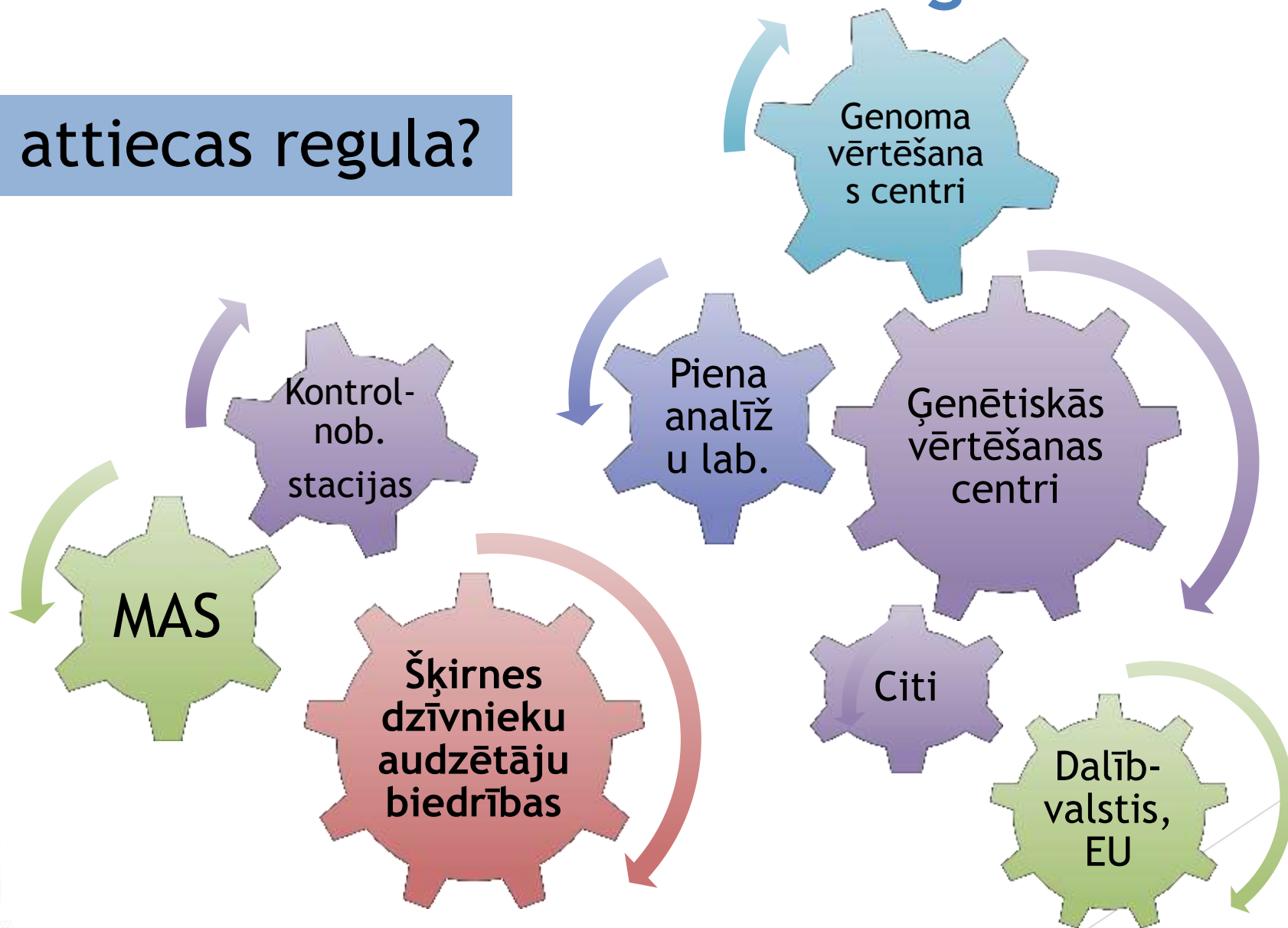
Noteikumi attiecībā uz šķirņu saglabāšanu

Oficiālās kontroles un Komisijas kontroles

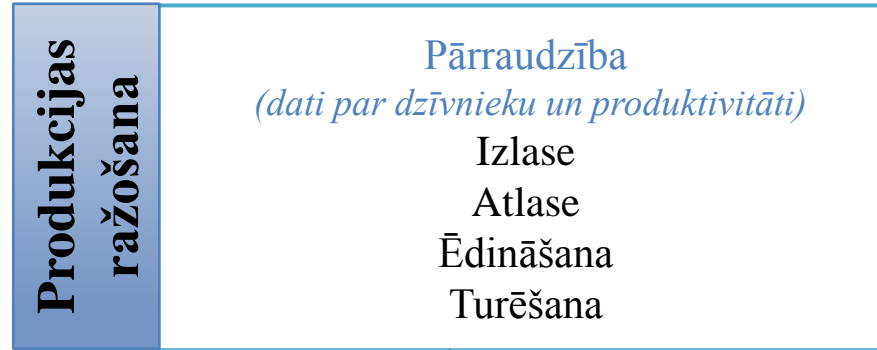

Dzīvnieku audzēšanas regula III

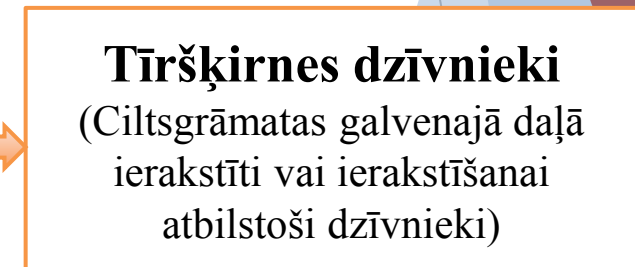
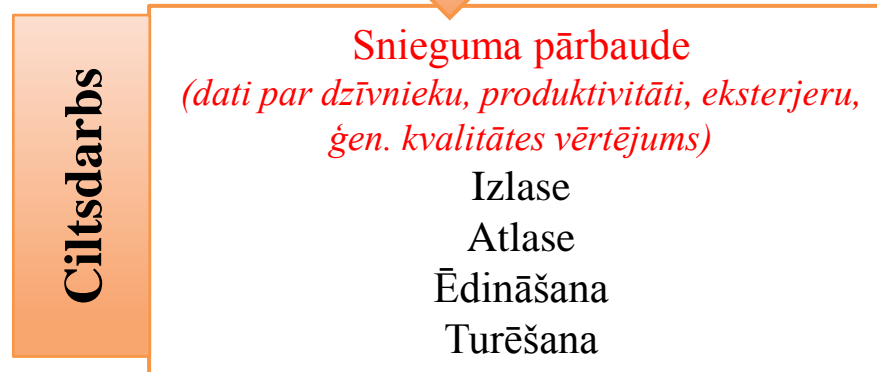
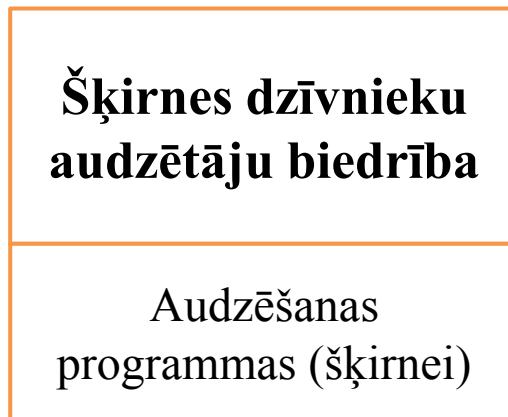
Uz ko attiecas regula?

Dzīvnieku audzēšana

Saimniecības

Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums I

► Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums

Stāsies spēkā līdz 2018.gada 1.novembrim

Ciltsdarbs — tāds zootehnisko pasākumu komplekss lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko un saimnieciski derīgo īpašību izkopšanai saskaņā ar **audzēšanas programmu**, kurā ietilpst pareiza uzskaitē, **snieguma pārbaude**, izlase, atlase un ģenētiskās kvalitātes noteikšana;

Lauksaimniecības dzīvnieku audzēšana - process dzīvnieku izcelsmes produktu iegūšanai;

Pārraudzība — process, kas nodrošina kvantitatīvus un kvalitatīvus datus par lauksaimniecības dzīvnieku un tā produktivitāti un šo datu reģistrēšanu;

Snieguma pārbaude - **process audzēšanas programmas īstenošanai**, kas nodrošina kvantitatīvus un kvalitatīvus datus par lauksaimniecības dzīvnieku, tā produktivitāti, eksterjeru, kā arī citus ģenētiskās kvalitātes noteikšanai nepieciešamos datus, un šo datu reģistrēšanu;

Dzīvnieku audzēšanas un ciltsdarba likums II

Audzēšanas programma - sistemātisku darbību, tostarp vaislas dzīvnieku un to reproduktīvo produktu dokumentēšanas, selekcijas, audzēšanas un apmaiņas, kopums, kas izstrādāts un īstenots, lai saglabātu vai uzlabotu vēlamās fenotipiskās un genotipiskās īpašības vaislas dzīvnieku mērķpopulācijā;

Tīršķirnes vaislas lauksaimniecības dzīvnieks:

- a) liellops, cūka, aita, kaza, zirgs - regulas Nr. Nr.2016/1012) 2.panta 9.punkta izpratnē (ierakstīts un/vai atbilst ierakstīšanai **ciltsgrāmatas pamatdaļā**).
- b) pārējie lauksaimniecības dzīvnieki, kas nav minēti šī punkta a) apakšpunktā - atbilstoši audzēšanas programmā noteiktajam;

Virspārraudzība –individuālās lauksaimniecības dzīvnieku **snieguma pārbaudes** un pārraudzības sistēmas sastāvdaļa, ar kuru tiek pārbaudīta dzīvnieku snieguma pārbaudes, pārraudzības un **izcelsmes datu** ticamība;

Ciltsdarba un dzīvnieku audzēšanas likums III

Uzdevumi Latvijas Lauksaimniecības universitātei:

- ▶ LLU kā zinātniska iestāde piešķir vietējai dzīvnieku šķirnei apdraudētas šķirnes statusu
- ▶ Uztur lauksaimniecības/vietējās šķirnes mājas (istabas) dzīvnieku gēnu banku
 - ▶ Plānoti MK noteikumi par kārtību, kādā LLU uztur gēnu banku!

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos I

- ▶ **Šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību, krustojuma cūku audzētāju organizāciju atzīšana**
 - ▶ Katra biedrība strādā ar **savu** audzēšanas programmu;
 - ▶ Biedrības/organizācijas ievieš **paškontroles sistēmu, strīdu izšķiršanas kārtību**
 - ▶ **Komisija izvērtē biedrības/organizācijas saskaņā ar izstrādātām vadlīnijām**
- ▶ **Vaislinieku un vaislas materiāla sertifikācijas kārtība**
 - ▶ Ja persona vēlas iegādāties un ievest Latvijā vaislas materiālu mērķtiecīgai audzēšanai (vaislinieks, sperma, olšūnas, embriji), to **jāsaskaņo ar šķirnes dzīvnieku audzētāju biedrību**

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos II

- ▶ Noteikumi par **snieguma pārbaudi** un pārraudzību
 - ▶ Prasības, kas ietilpst **snieguma pārbaudē** un kas **pārraudzībā**
(zirgiem - darba spēju pārbaude)
 - ▶ Kārtība, kādā **biedrība veic virspārraudzību** (arī citām l/s dzīvnieku sugām, ne tikai slaucamajām govīm un kazām)
 - + **izcelsmes datu ticamība** (t.sk. DNS analīzes tīršķirnes liellopiem)
- ▶ Noteikumi par personām, kas veic l/s dzīvnieku pārraudzību, vērtēšanu, mākslīgo apsēklošanu, embriju transplantāciju
 - ▶ Lauksaimniecības datu centra izveidota **komisija**, kas izvērtēs personu darbību un nepieciešamības gadījumā apturēs vai anulēs sertifikātu vai apliecību
- ▶ Noteikumi par ciltsgrāmatas, **ciltsreģistra un vaislas dzīvnieku reģistra** kārtošānu

Plānotās izmaiņas Ministru kabineta noteikumos III

▶ Zootehnisko sertifikātu izsniegšana

- ▶ Norādāmā informācija un veidlapa - ES regulas prasības
- ▶ Izsniedz **tikai tīršķirnes dzīvniekiem**
- ▶ Pārējiem l/s dzīvniekiem (kas nav tīršķirnes dzīvnieki) - izcelsmes apliecinājums

legādājoties l/s dzīvniekus no citām (ne ES)valstīm uzmanība jāpievēršas zootehniskam sertifikātam un organizācijai kas to izsniedza!!!

Paldies par uzmanību!

